

Ime in priimek:

Razred/Letnik:

Kompenzacijski izpit k standardiziranemu  
kompetenčno usmerjenemu pisnemu  
zrelostnemu izpitu / zrelostnemu in diplomskemu izpitu

Glavni rok 2021

Slovenščina

Kompenzacijski izpit 1  
Podatki za **kandidatke/kandidate**

## Napotki h kompenzacijskemu izpitu za kandidatke/kandidate

Spoštovana kandidatka, spoštovani kandidat!

Kompenzacijski izpit vsebuje nalogo, ki je razdeljena na več delovnih nalog. Vse delovne naloge je treba obdelati na osnovi priloženega besedila/priloženih besedil v izpitnem pogovoru; naloge upoštevajo zahtevnostni področji *Reprodukcija*, *reorganizacija in prenos* in *Refleksija in reševanje problema*. Pri zadnji delovni nalogi gre za monološko govorno nalogo, ki se ocenjuje po teh merilih:

- ustrezna zgradba govornega prispevka
- uporaba v dialoškem delu navedenih vsebin in refleksija o njih
- stvarna pravilnost
- logika argumentov
- vsebinska in jezikovna usmerjenost k naslovniku
- situaciji ustrezno izražanje

Pripravljalni čas obsega najmanj 30 minut, izpitni čas največ 25 minut. Kot pripomoček lahko uporabljate slovar.

Za pozitivno oceno ustnega kompenzacijskega izpita morajo biti zahteve na bistvenih področjih pretežno izpolnjene.

Pri skupni oceni se upoštevajo tako odgovori pri kompenzacijskem izpitu kakor tudi rezultat klavzurne naloge. O skupni oceni odloča izpitna komisija.

Mnogo uspeha!

## Tema: Igor Bratož: *Café do Brasil*

**Preberite** kratko zgodbo *Café do Brasil* (1988) Igorja Bratoža (priloga 1).

Nato **obdelajte** naslednje delovne naloge:

Delovne naloge		Zahtevnostna področja
1.	<b>Povzemite</b> vsebino priloženega besedila in imenujte glavno tematiko.	Zahtevnostno področje 1 <i>Reprodukcija, reorganizacija in prenos</i> Trajanje izpita: približno 3 minute
2.	<b>Razčlenite</b> zunanjo zgradbo besedila.	Zahtevnostno področje 1 <i>Reprodukcija, reorganizacija in prenos</i> Trajanje izpita: približno 3 minute
3.	<b>Označite</b> pripovedovalca in glavne književne osebe.	Zahtevnostno področje 1 <i>Reprodukcija, reorganizacija in prenos</i> Trajanje izpita: približno 5 minut
4.	<b>Interpretirajte</b> besedilo glede na glavni motiv.	Zahtevnostno področje 2 <i>Refleksija in reševanje problema</i> Trajanje izpita: približno 5 minut
5.	V obliki kratkega referata <b>zavzemite stališče</b> do problematike proizvodnje kave v manj razvitem svetu in njenega uživanja v razvitem svetu. Pri tem <ul style="list-style-type: none"> <li>– <b>predstavite</b> priloženo besedilo kot izhodišče referata,</li> <li>– <b>razpravljajte</b> o potrebnih spremembah na ravni posameznika,</li> <li>– <b>pojasnite</b> prednosti pridobivanja pravične kave,</li> <li>– <b>predlagajte</b>, kako prebivalce ozaveščati o problemu proizvodnje kave v svetu.</li> </ul>	Zahtevnostni področji 1 in 2 <i>Reprodukcija, reorganizacija in prenos; Refleksija in reševanje problema</i> Trajanje izpita: največ 5 minut (najmanj 3 minute)

## Priloga 1

Igor Bratož: *Café do Brasil* (1988)Jutranji impromptu<sup>1</sup>

ZAČETKI, BRALČEV POHLEP PO ZAČETKIH. OSTALO NI POMEMBNO. USODNOST ZAČETKOV, ZAČETKOV, ZAČETKOV. – DAN SE JE PRAV LEPO ZAČEL. 7:12. SPODBUDNO. PTIČI SE OGLAŠAJO ŽE NAJMANJ URO IN POL, MORDA TUDI IZ SANJ. ZAČETKI. BREZNO ZAČETKOV. AVTORJEVA *PLURALIS MODESTIAE*<sup>2</sup>. UGODIMO POHLEPU.

5

Campos Elíseos, najrevnejša *favela*<sup>3</sup> v župniji Nossa Senhora do Pilar, ki je najrevnejša župnija v škofiji Duque de Caxios, ki je najrevnejša škofija v okrožju Rio de Janeiro, tone v blatu poletnih nalivov. Iz meglenega jutranjega mraka, v katerem ždi ducat<sup>4</sup> revnih koč, vodijo proti edini utrjeni stezi, ki vijuga skozi vas, ozke lesene brvi. Po eni od njih stopa João António. Kot vsi ostali moški iz vasi vstaja zgodaj. Vsak dan ob štirih zjutraj jih razpadajoči vlak, ki ga je vlada leta 1937 rabljenega kupila od Nemcev, odpelje na delo v osemdeset kilometrov oddaljeni Rio.

10

Delo v skladiščih kave ubija. Plačilo je smešno nizko; čas je pokazal, da je rezervirano za *o povo de Deus*<sup>5</sup> – temno ljudstvo z okamnelim besom v očeh, ki se dan za dnem zgrinja v veliko mesto in izginja v njegovih zadušljivih predmestjih. Nekateri jim brez brezsrarne ironije pravijo *desaparecidos*<sup>6</sup>, kar ni daleč od resnice.

15

João António z upognjenim hrbtom prenaša vreče med vijugajočimi viličarji in jih zлага na lesene podstavke. Ob devetih se zdijo vreče dvakrat težje: kot da bi vsaka kaplja potu, ki jo vpije groba žakljevin<sup>7</sup>, s katere bleščijo v sonce velike črke CAFÉ DO BRASIL, postala v vreči svinčena.

20

OSTALO NI POMEMBNO ... ponoreli viličar naredi iz João António zverženo gmo-to temnih mišic; okrvavljeno vrečo natovorijo na ladjo – med plovbo odtrgana jeklena vrvi razmesari Olafa, enega od ladijskih skladiščnikov, da začudeno strmeč v izrez neba, ki se ga vidi iz podpalubja, mrtev obleži na vdruogo okrvavljeni vreči z napisom CAFÉ DO BRASIL; v Marseillesu<sup>8</sup> pretovorijo težko vrečo z rdečim madežem v podolgovati trebuh težkega tovornjaka s svetlečim rilcem, s katerega režijo črke MACK, ki potem, na avtocesti, v verižnem trčenju popolnoma zmečka svetlovijolično pobarvano Diano in njeno mlado voznico Josainette, ki se je v svoji zadnji noči prvič ljubila z lepim sošolcem Jacquesom; tovor vendarle dostavijo pražarni v Milanu – okrvavljena vreča z napisom CAFÉ DO BRASIL je v nekem trenutku pretežka za preddelavca Luciana, ki se je prisiljen sprazžiti skupaj z vse bolj dišečim zrnjem; kava se znajde v kilogramskih vrečkah z napisom CAFÉ DO BRASIL; naročeno količino dostavijo prodajalnici signora Arnalda Contija v Gorici; njegova očarljiva hčerka Adelina – sicer energična voznica rdeče vespe – mu pomaga v trgovini; med razvrščanjem

25

30

vrečk na visoke police nesrečno omahne in obleži s počenim lobanjskim dnom, počeno medenico, počeno nitjo življenja ter vrečo z napisom CAFÉ DO BRASIL v nenavadno skrčeni roki. 35

7:12. IZ VREČKE Z NAPISOM CAFÉ DO BRASIL SEM STRESEL KAVO V MLINČEK IN ZMLEL PRIBLIŽNO DVESTOPETDESET TEMNIH ZRNC, KAR BO ZADOSTOVALO ZA TRI ALI ŠTIRI SKODELICE. ŠE PREDEN JE VODA V LONČKU ZAVRELA, SEM V MISLIH PRELETTEL KRVAVO POT DIŠEČIH SKARABEJČKOV<sup>9</sup>, ZDAJ, KO JE SKODELICA Z OPOJNO VSEBINO, KI SEM JI DODAL MALO MLEKA, NA PISALNI MIZI IN JE 7:15, PA SE ZBEGAN SPRAŠUJEM, ALI NAJ JO KLJUB VSEMU NEPRIZADETO SPIJEM, KAKOR DA OSTALO NI POMEMBNO, IN ZAČNEM DAN S PISANJEM LEPIH KRATKIH ZGODB. 40 45

*Vir: Igor Bratož: Café do Brasil. V: Sodobna slovenska krajša pripoved. Ljubljana: Državna založba Slovenije (Zbirka Klasje), 2006, str. 174–176.*

#### Razlaga besed:

- <sup>1</sup> **impromptu**: domislek, domisljica
- <sup>2</sup> **pluralis modestiae**: avtorjeva skromnost
- <sup>3</sup> **favela**: gosto poseljeno, revno naselje v Braziliji
- <sup>4</sup> **ducat**: dvanajst
- <sup>5</sup> **o povo de Deus** (*portugalsko*): revni ljudje
- <sup>6</sup> **desaparecidos** (*portugalsko*): odpisani, izgubljeni
- <sup>7</sup> **žakljevin**: vrečevina
- <sup>8</sup> **Marseilles**: francosko pristaniško mesto
- <sup>9</sup> **skarabejček**: hrošč, tudi mitološka žival, simbol sonca pri starih Egipčanih

## INFORMACIJE:

Igor Bratož (rojen: Ljubljana, 1960): pisatelj, urednik, literarni kritik, prevajalec.